

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурната — еднѣждъ: на 10 число всѣки мѣсецъ
ДИРЕКТОРКА: **ТЕОДОРА Г. НОЕВА**

Г-ца Елена Транова
и
Г-нъ Апостолъ Кувела,
сгодени
Варна, 7 Септемврий 1897 г.

Г-ца Маргарита Транова
и
Г-нъ Яни Амира,
сгодени
Варна, 14 Септемврий 1897 г. Каварна.

Достойнството на женитѣ.

Женитѣ не знайтъ още да внушаватъ уважение и почетъ къмъ себе си, та за туй, може да се каже, мжжетъ се отнасятъ грубо спрѣмо тѣхъ — нѣщо, зарадъ което първитѣ охватъ и стенижтъ, исто тѣй, както родителитѣ охватъ и се намръщеватъ за лошето поведение на чедата си. Тие, прочее, трѣбва вижги да сж свисходителни къмъ слугитѣ и слугинитѣ въ къщи; услужливи бѣмъ гоститѣ, а най-благородни, вѣжливи, услужливи, благоразумни и смиренни бѣмъ връщащитѣ се отъ работата мжже, за да внушжтъ уважение и почтъ бѣмъ

себе си, та и мжжетъ да се обнасятъ къмъ тѣхъ тоже благородно и прилично.

Добрата жена, която заключава въ себе си всичкитѣ изброени добри качества, е естественния пазител на вси добри чувства и сѣмейни длѣжности, които възлага благоприличието и редовността, и тя има още длѣжността да побѣждава злото въ сѣмейството и да поправа правитѣ на домашнитѣ.

Много жени все се оплакватъ, че никой не ги уважава, нито почита; нѣ за това сж тѣ сами виновни, защото или не съзнаватъ достойнството си, или пакъ искатъ да внушжтъ непослушность чрѣзъ грубостъта и неблагоразумието си. Майкитѣ, сестритѣ и сирѣжитѣ иматъ прѣдъ себе си цѣлия си животъ, за да распространя-

ватъ добри нрави и да упражняватъ благотѣлното си влияние; и въ случай че тие не принесжатъ очакванитѣ плодове, то значи, тѣ прѣнебрѣгватъ исцѣло длѣжноститѣ си или лошо ги изпълняватъ и слѣд. каквото испашатъ, струва да го испашатъ, а никой отъ домашнитѣ да ги не почита и уважава.

Жената никога не трѣбва да иска да ѝ се покоряватъ всица, считайки ѝ като апостолка на доброто, — нѣщо, което и сама дори може да го казва публично, ако е неразумна и глупава; тѣй като въ такъвъ случай силата ѝ се поразява, а почитта и уваженіето къмъ нея изчезватъ. Колко глупаво нѣщо дѣйствително е за една жена, да иска всица да ѝ уважаватъ и се възхищаватъ отъ нея! Да провъзгласява сама себе си, че знае да образува и улучшава характеритѣ и сърцата! това е сѣщо гаче обявява на свѣта, че тя сама е безгрѣшна и никога се не прѣгрѣшава, а всички други — грѣшници и все се сгрѣшаватъ. Тоже тя не трѣбва да има притенцията, че може да поправя грѣшкитѣ и прѣстѣпленіята на другитѣ, защото, казвайки това, тя самохвалява и се показва суетна. Не! жената не трѣбва никога да е самохвалка, гордѣлива и празнословка; да не забрави Езоповата басня за човѣка, който ималъ двѣ торби, намѣтижти на рамото му: едната отпрѣдъ, другата — отзадъ; та въ прѣдната торба той турялъ грѣшкитѣ на чуждитѣ хора, а въ задната — свонитѣ си; така щото той, като все глѣдалъ чуждитѣ грѣшки, укорявалъ хората, а свонитѣ грѣшки, тѣй като се намирали отзадъ, не ги гледалъ, ни ги смѣталъ, ами считалъ себе си безгрѣшенъ човѣкъ. Женитѣ, прочее, не трѣбва да се уприничватъ съ тоя глупецъ; но да гледатъ свонитѣ си грѣшки, за да ги поправятъ и се очистѣтъ отъ тѣхъ и нека бждѣтъ увѣрени и добръ убѣдени, че тѣ, ако се покажѣтъ така смиренни и се мжѣтъ за очистианьето си отъ грѣховетѣ, то тѣ безсѣзнателно, но и най-дѣятелно ще внушѣтъ истото и на обикаляющитѣ ги домашни, които такова ще се силѣтъ за улучшаваньето си. При това женитѣ, ако желажѣтъ всица да ги обичатъ, уважаватъ и почитатъ, трѣбва да сж прѣдани къмъ домашнитѣ си и да се самопожъртвуватъ за тѣхъ.

Въобще се вѣрва, че възпитаньето на една мома се досвѣршва, щомъ тя иска Дѣвичьското училище, а на младежа, — като придоби едно свидѣтелство. Това заблуждение пропзлиза

отъ безграмотността и нѣманьето образование. Но както и да е, за момата това мнѣние нѣкажъ се оправдава; тѣй като слѣдъ искараньето училището тя, ако и да не притѣжава съвършенно образование, и колкото млада и да е, има вродени въ себе си повече добри знания и инстинкти, нежели братъ ѝ, който може да е и по-старъ отъ нея; чрѣзъ тие добри и практични знания и благотѣлни инстинкти тя ще влияе най-добродѣтелно върху окръжающитѣ ги и като стане майка, ще знае да възлага на всица нуждната покорностъ и дисциплина. Но тя трѣбва първомъ да подѣйствува върху себе си, — нѣщо, за което поговорихме по-горѣ, и да дава така добрия примѣръ; тя трѣбва да бжде добродушна, вѣжлива, благородна и нѣжна; тие добри качества ще събудѣтъ и всѣжѣтъ въ душата на брата ѝ най-добритѣ добродѣтели, като поправѣтъ прѣдварително характера му, и той ще се стрѣми да угождава на сестра си чрѣзъ добритѣ си дѣла и думи. Добритѣ, прочее, сестри, макаръ че нѣматъ съвършенно образование, дѣйствуватъ най-благотѣтелно върху братята си, чието образование тоже е непълно; така се развиватъ братската обичъ и нѣжностъ, които сж сладшайши и височайши чувства!

Колко сгрѣшаватъ оние, които засѣватъ сѣмената на завистьта помежду братията, докль още тѣ се намиратъ съединени подъ бащинския покривъ! Защото така тѣ ставатъ причина най-заъ да се изгубѣтъ днитѣ, прѣзъ които братията, като се взаимно обичатъ и ослужватъ помежду си, съграждаватъ оние възпоминания, които послѣ, кога се раздѣлѣтъ, утѣшаватъ ги въ днитѣ на скръбьта и на осамотеніето! Щастливи сж пакъ оние, що отстраняватъ злитѣ съблазни отпomeжду братята и сестритѣ и подклаждатъ взаимната имъ обичъ, прѣданностъ и нѣжностъ!

Всемилоствия Богъ е подарилъ на всичкитѣ господа безбройно множество добри качества, добродѣтели и други небесни дарове, отъ които тѣ нека се възползуютъ винжги, за да отдавачаватъ далечъ, далечъ отъ себе си, както и отъ милитѣ си братия, чието възпитанье така се усвѣршенствува, всичкитѣ зли качества и съблазни, и установяватъ помежду си мира и нѣжността. За въ честь на човѣчеството, числото на егониститѣ (себелюбцитѣ), и несправедливитѣ хора е малко; и както недостаткитѣ, така и прѣимущества се размножаватъ чрѣзъ примѣра.

Въ всѣко общество, въ всѣко сѣмейство,

всѣко едно лице располага особна сила и особни добродѣтели, които повлияват и другитѣ лица; но я погледнете и себелюбнитѣ: тѣ се отказват да принесатъ и най-нищожната ослуга къмъ другитѣ; всѣки членъ отъ нѣкое егостично сѣмейство живѣе само за себе си. Отъ всичко туй извличаме, че доброто поведение на мъжете зависи отъ майкитѣ и сестритѣ; защото, ако синъ или братъ все вижда и срѣща добри примѣри въ бащиния си домъ, то, разбира се, той ще стане благороденъ и съвѣстенъ човѣкъ. Сестрата тоже, както казахме, играе важнѣйша роль въ възпитанъето на братята; тя чрѣзъ добрия и благодѣлния си примѣръ може да събуди въ сърцето на брата си най-добри чувства. Въ рѣцѣтъ на жената се държи на-прѣдѣкътъ на обществото и на народа, а отъ деня, когато жената ще зафане да изпълнява съвѣстно длъжноститѣ си къмъ сѣмейството, отъ тогава ще се поправи морално и ще се улучши обществото. Тя, като е готова все да забравя сама-себе си, да жертвува нѣжно собственитѣ си желанія, да отдалечава тѣгата и скърбитѣ отъ любимитѣ си лица, държи помежду рѣцѣтъ си най-доброто срдѣство за да улучшава морално обикаляющитѣ ѝ.

Ако сестрата иска да поправи сърдцето на братята си чрѣзъ пронията и мъмрѣнето, то нека бжде отъ по-напрѣдъ убѣдена, че вмѣсто да ги поправи, ще увеличи числото на недостаткитѣ имъ; по такива неразумни сестри, за добра честь, на рѣдко се срѣщатъ, защото такива сѣ само егостичнитѣ и злоправнитѣ сестри, които, както и всичкитѣ други жени — бездѣлници, все ги мѣчи тѣгата, тая страшна нравственна болестъ, която никога не имъ дава спокойствие и миръ! Добритѣ жени, било майки, сестри или съпруги, всѣкога сѣ готови да се жертвуватъ за благоденствието и щастieto на ближнитѣ си; тие мислятъ само за какви и какви добри дѣла да сторятъ, за да угодятъ на свѣта и за да принесатъ благости на домашнитѣ си; за това Богъ ги благославя и възнагражда, а всѣки човѣкъ справедливо ги уважава и почита!

Вашата Баба.

Техническитѣ школи за дѣвойкитѣ.

Тѣй като положението на жената въ сдврѣмен-

ното общество отъ день на день става по-лошо и борбата за живота-по-трудна, то европейскитѣ народи сѣ почнали да изнамѣрватъ срдѣства, които да дадатъ възможность на жената да се бори по-успѣшно съ нуждитѣ на сществуванieto. Съ тая цѣль въ Австрия, Белгия, Франция, Холандия сѣ отворени стотини професионални школи, за каквито нѣмало и помѣни прѣди трийсе години.

Тие школи сѣ раздѣлени на двѣ категории, които могатъ да се парѣкатъ школи за умственното изучение и школи за рѣчна работа. Но тѣ школи сѣ въ едно и сщщото здание и ученицитѣ прѣкарватъ три часа въ едината и три часа — въ другата. Дѣвойка, свършила подобна школа, е не само изучила нѣкой занаятъ, но — и цѣлата домашна економия.

Професионалната школа за момичетата въ Амстердамъ е не само най-старата, но и най-хубавата въ цѣла Европа. Тя е била основана въ 1865 год. по частна подписка. Ученици се приематъ отъ дванайсе години нагорѣ, ако издържатъ установения испитъ по четене, писане, аритметика и чъртане. Курсътъ се продължава три години и съдържа: чъртане, подвързване книги, скулптура на дърво, кроене на дрѣхи, моди, шиење, искусствени цвѣта и тантели. Въ послѣдне врѣме е прибавена машина за писане, телеграфъ и пр.

Въ Брюселъ домакинската школа се намѣрва въ работническия кварталъ. Тя приема само по десетъ ученици на единъ пѣтъ, които трѣбва да иматъ повече отъ дванайсе години и да сѣ свършили първоначалното училище. Тѣ десетъ ученици идватъ четири пѣти въ годината и живѣятъ по една недѣля въ школата всѣки пѣтъ. Курсътъ се продължава три години. На всѣка ученица се смѣта по *шейсе стотинки* на день за храна и тѣ сѣ длъжни точно да се съобразяватъ съ тая скромна сума. Тѣ купуватъ съ тѣхъ хлѣбъ, масло, месо, зарзаватъ, овошки, бира и всичко нужно (съ изключение на топливото) за двѣтъ дѣнѣя за прѣзъ деня. Не ще съмнѣние, че тѣ сами ходятъ на пазаря да купуватъ всичко и готвятъ. Готварницата е голѣма и свѣтла. Въ неѣ се пазн извнредна чистота и стѣнитѣ сѣ пълни съ надписи като напр.: «Най-голѣмитѣ богатства се съсипватъ, когато жената е нерадива и харчалива.» — «За всичко можеѣ намѣри врѣме като искаме.» и пр.

Ученицитѣ, като се върнатъ отъ пазаря, записватъ на една черна дѣска цѣната на всички артикули, колко ще сторн всѣко ястие и всѣка порция. Единъ прѣвъсходенъ обѣдъ, състоещъ отъ нѣколко блюда, струва 30 стотинки. Всѣки день на недѣлята си има строго опрѣдѣлената таблица на ястията. Коститѣ, които оставатъ отъ супата, избѣленитѣ кожици отъ картофела, остатѣнитѣ отъ зеленчука и пр. грижливо се събиратъ на страна и се продаватъ всѣка недѣля. Паритѣ, които пзвѣждатъ отъ тая продажба, стигатъ да купятъ всички потребници за готварницата.

Въ врѣмето, което раздѣля приготвянето на обѣда отъ вечерята, ученицитѣ се учатъ да шиватъ и кроятъ мъжки, женски, и дѣтски дрѣхи и да гърнатъ.

Главната книжка на учениците е едно малко ръководство под заглавие: *Домашна економика*, от г-ни Destesh и Mercelti. Тя се разделя на три части: 1-о Хигиена, съдържаща наставления по проветриване на стаята, чистотата, осветлението, водата; дезинфекцията; 2-о собствено домашната економика, съвсичко, що се касае до храната и облеклото; тукъ сж показани частните качества на всяка храна, коя съдържа най-много хранителни вещества и пр. Третията част е посветена на градинарството. Книжката се сръшва съ много просто показалецъ за държението на приходо-расходната книга. За примѣръ авторите сж избрали платата или печалбата отъ 3000 фр. харчана въ сѣмейство отъ шестъ члена. Ето какъ е разпѣдѣленъ расходътъ: наемъ на къща: 500 л. храна: 750; облекло: 300 л., различни: 425 л. всичко: 2725 л.; остатъкътъ 275 л. е оставенъ за вносъ въ спестовната каса или за непредвидѣни расходи и болести.

Брюселъ тъй сжщо се гордѣе съ професионалните си школи, въ които учятъ: аритметика, история, география, естествени науки, шпенье на дрѣхы, хигиена, домашна економика, чъртане, рисуване на порцеланъ, искусствени цвѣти, моди, тандели; певци, машина за писанье, телеграфъ и пр. Работенъето на искусствени цвѣти е введено въ 1890 год. До него врѣме всички искусствени цвѣти, употребявани въ Белгия сж идѣли отъ Франция. Но сега не само, че не се внасятъ вече искусствени цвѣти, но и значително се изнасятъ навънъ. Съдържанието на тоя класъ не коштува нищо на школата. Учителката сама донася всичко потребно за цвѣтата, а въ замѣнъ на това ѝ се позволява да продава приготвените отъ учениците цвѣти.

Школата има четирнайсе учителки и двама учители по чъртането и рисуването; 150 ученици плащатъ по 37 ф. 50, и 170 се учатъ бесплатно.

Сжщата школа въ Мюнхенъ има и класъ за въспитателки. Нѣкои Швейцарски кантони иматъ вечерни школи, гдѣто обучаватъ момичетата на чъртане, шпенье и пѣние.

До послѣдне врѣме Австрия много малко се е занимавала съ въспитанъето на жената. Първата професионална школа е била основана въ 1868 въ Klagenfürth въ Каринтия, а днесъ въ Австрия има 398 подобни школи, посѣщавани отъ 18000 ученички. Нѣкои отъ гия школи сж исцѣло на гърба на основателките си; други получаватъ помощъ отъ държавата, отъ мѣстните власти. Цѣльта на тия школи е да дадѣтъ почетно и почетно занятие на дъщерите на дрѣбните буржуа и на работниците.

Госпожитѣ въ Виена сж основали една готварска школа, гдѣто всичките тънкости на гастрономията се рѣподаватъ отъ единъ пръвъ шефъ-готвачъ. За двумѣсечно обучение се плаща 30 флоринта и желающите да постѣпѣтъ сж толкова много, щото сж длъжни дълго врѣме да чакатъ, докль ги приемѣтъ. Школата се поддържа отъ собствените си доходи, защото при нея има ресторанъ, който много се посѣщава. Баронътъ Tonenbuck, Министръ на Агрикултурата, казалъ, че

правителството е толкова доволно отъ това завѣденне, щото ще помогне на госпожитѣ въ Виена да основѣтъ втора школа.

Но славата на Виена безъ съмнѣние е Народната школа на пизанното везане (шъвъ), управлявана отъ г-жа Saint-George, която е може би най-знаменитата жена по иглата въ свѣта. Обучението, което трае петъ години, е бесплатно, но по-големата частъ учениците напушатъ школата слѣдъ три години. Тука изпълняватъ всичките видове шъвове: персийски, японски, индуски, турски. Въ школата работѣтъ даже и тантелата *nanquity*, която жените Quaranі въ Парагвай плѣтътъ съ влакна отъ алое. Тя е толкова тънка, че трѣбва да се работи при затворени врата, щото ни най-малкия вѣтрецъ да ѝ не лѣхне.

Както видѣхме, може би въ професионалните школи за дѣвоичките да се намѣрва златния ключъ, който ще отвори, въ близкото бѣдѣще, вратата на женската еманципация.

(Извлѣчение изъ статията «Les Ecoles techniques des filles», помѣстена въ «Revue des revues»).

Юрд. Я. Арнаудова.

Биография

на г-жа де Лафайетъ.

Мария-Магдалена Пиошъ де Лавернъ, графиня де Лафайетъ се родила въ Парижъ прѣзъ 1664 год. Баща ѝ, който е билъ главнокомандающъ генералъ на Французката армия и главенъ управителъ въ гр. Хавръ, проумѣлъ да даде на дъщеря си въспитанье строго и образование чисто и научно; така щото на петнайсе-годишната си възраст говорѣла свободно Латинския езикъ. Нейния учитель по тоя прѣдмѣтъ, знаменития Латинистъ Менажъ, толкова много се очаровалъ отъ гениалността на ученичката си, щото съчинилъ за въ нея честь едно най-хубаво двустипие.

Въ туй двустипие Менажъ промѣнилъ прѣкора ѝ Лавернъ на *Лаверис*, която въ дрѣвността е била богиня и покровителка на крадците. Това промѣненне побудило ѝ да отговори своему учителю съ една епиграма, на която послѣдните думи прилагаме тукъ;

«Много естествено нищо е да *арисиз* таята си за боинята на крадците, щомъ ти можешъ обичайшъ да крадешъ мислитъ на старите поети». Тие думи съдържатъ жестока и горчива, но най-истинна сатира, защото, както е пзвѣстно, злощастния Менажъ много обичалъ да поизмѣнява и прѣоблича идеите на старите поети и пр. и да ги прѣдставлява като свои собствени.

Г-ца Лавернъ била много жива и шеговита, но внезапната смрътъ на баща ѝ, на шестнайсе-годишната ѝ възраст, съвсѣмъ ѝ промѣнила. Слѣдъ седемъ години тя се омѣжила съ графа Лафайетъ; но и той слѣдъ нѣколко години умрѣ, а тя останѣла вдовица съ двѣ чѣда. Тогива тя взе да изучава съчиненията на поетите Хораций, Виргилий и Монтегий. Тя съ богатството на знанията, на идеите и положителния си умъ поправи много тъй наречената романтична школа

чинто романи до тогава съдържаха чудовищни поражения, високомерни и празни фрази, и баснословни разкази; но тя отвори новъ път и въведе съразмерността, благоприятното, беспристрастното и др. благородни сърдечни чувства.

Г-жа Лафайетъ списала много мадри проречения; но най-добри сж другитѣ ѣ съчинения, заобогативши Французката литература. Първото ѣ съчинение, издадено презъ 1660 год. носи название: «*Принцесата Мобаше*». Други нейни съчинения сж: «*Зида*», «*Принцесата де Глев*». Тоя романъ произвел голѣмъ ефектъ по онова време. Тя презъ живота си придобила двамина най-тѣсни приятели, именно г-жа Шевинье и херцога Деларушефуко, който много ѣ забавлявалъ, защото е билъ човѣкъ мизантропъ, съ горчиво-скотиченъ духъ, догдѣто тя била съ добро, нѣжно и чувствително сърдце. Спохождането ѣ съ тогози човѣка направил послѣднитѣ ѣ дни сладки, весели и пълни съ прѣданность. Тоя херцогъ е билъ тоже писателъ и въ съчиненията му ясно се вижда, че г-жа Лафайетъ имала върху него нѣкакво влияние.

Но най-послѣ и двамата ги сполетѣла една хронична болестъ, която ги водѣла бавно, но сигурно въ гроба. Тая писателка много мразѣла писането, та чудно ни се види, какъ писала толкова много съчинения. На писмата, които ѣ се пращали, тя нарѣдко отговаряла, но кога отговаряла всѣка нейна фраза била най-богата съ идеи и чувства, които удовлетворявали ония, които ѣ пишели. Тя имала голѣмо благоразумие и мадрость. На петдесетгодишната си възраст тя умрѣла и прѣмисляла въ безсмъртието.

Съчиненията ѣ ясно доказватъ, че женитѣ въ по-висока степенъ прѣтѣжаватъ таланта на духовитостта и благородния разумъ. Прочутия Теине казва въ една своя критика върху съчинението ѣ: «*Принцесата де Глев*»: «Тоя романъ е най-добрия романъ на вѣка ни».

Елиза.

Повѣсть отъ Жени Швабе.

(Прѣводъ отъ руския.)

Морето съ бучение изхвърляше вълнитѣ си на скалистия брѣгъ; морскитѣ патаци съ остри крѣсци хвърчаха надъ него; облацитѣ се свиваха на хоризонта въ гѣста черна маса, отъ която отъ време на време се пестръгнаваше ослѣпителна мълния; вѣтрѣтъ диво виеше — готвѣше се буря.

Край брѣга се расхождаше бързешкомъ назадъ — напредъ единъ мжжъ; подвижнитѣ му черти отражаваха силно вълнение, което той напусто се стараше да побори, както се виждаше по силнитѣ му жестикуляции и кжси отрывисти думи. — Какво ли е могло да доведе до подобно възбудено състояние спокойния, мадрния професоръ Феликсъ Норденъ?

Него го познавахъ всичкитѣ обитатели на малкото островче, на което той слѣзе прѣди двѣ недѣли и останъ да живѣе въ простата рибарска кжщица, пакъ отъ начало да не можеха да се начудѣтъ, какво

ли цѣлъ божий день въ време на отлива търси въ морската тния и си бѣхтѣха главитѣ, защо той тѣй внимателно разглѣжда и изслѣдва всички тия акалефи и морски звѣзди, черупки и други оригинални произведения на морето, и какво мисли да прави съ всичката събрана колекция; но при всичко това искрено обикнаха гумания, всѣкога вѣжливъ пришелецъ и прославенъ на цѣлия островъ.

Но съ най-голѣмо внимание се отнасяше къмъ него стопанката на кжщицата, въ която живѣеше, Г-жа Инге, огрубѣла отъ вѣтъра и слънцето рибарка, отъ която ненавистното море взе като данѣкъ мжжа ѣ и тримата синове. Сърдцето ѣ отъ тогава като че бѣше умрѣло, нѣли нѣмаше за кого тя да трѣпери и да се грижи? Но отъ деия, когато професорѣтъ останъ да живѣе въ простата ѣ кжщица, тамъ отново бѣше станало топло и свѣтло; тя си въобрази, че сѣдбата ѣ е върнула едного отъ синовѣтъ ѣ, и захванъ да го окръжава съ най-добритѣ, както цѣлише нейния умъ, попечения.

Но отъ недѣля насамъ госпожа Инге бѣше силно обеспокоена за новия си синъ, когото като че веднага истрѣгнаха отъ тихото му, мирно съществуване и за това — по убѣждението на госпожа Инге бѣше виновата лѣжливата морска магесница.

Не види ли тя съ очитѣ си, какъ се срѣща той съ неѣ на брѣга, кога търси черупки? Отъ гдѣ се зе около него? като че пѣзъ вълнитѣ исплава, омагьоса го съ голѣмитѣ си черни като нощъ и лѣскави като слънечнитѣ лжчи очи, съ своя обаятеленъ гласъ и отъ него време тя го уплѣте съ магнитѣ си. Той не излѣзваше вече на брѣга да обогатѣва колекцията си, и на всички събрани и приготвени нѣща въ кжщи и не поглѣждане; сега той цѣлъ день се расхождаше съ магесницата, или стоеше съ неѣ на високата скала и се наслаждаваше отъ бурливото хубаво море, или ѣхъ возѣше въ лодка, чиято руль тя сама управляваше. За щастие, той още не е стѣналъ въ кжщата ѣ — тежко му! Когато това се случи — рибаритѣ на острова добри знаеха, че ни единъ мжжъ не е оставялъ живъ малкия дворецъ на черната Ела.

Прѣди година, когато голѣмия американски корабъ се строши близо до острова имъ, тѣ ѣхъ видѣха за пръвъ път; тъкувахъ, че ужъ била дошла съ парахода и исплавала, — когато послѣдния потѣнжалъ въ морето, — заедно съ черната си слугиня, — че кой ли вѣрваше на това! Отъ морското дѣно е изскочила тя и е строшила парахода о скалата на острова; тя била зѣлъ духъ, изскочилъ отъ морскитѣ дълбочини.

Не сега, а още тогава разказвахъ и вѣрвахъ на това. Кротка като дѣте, облѣчена въ бѣла дълга дрѣха, сѣдѣше тя въ кжщицата на рибарката Инге, съ неподвижно прѣкрасно лице, обѣрижто къмъ морето; тя говорѣше на чуждо нарѣчие, което никой на острова не разбираше и се стараше да се обянява съ слѣзи и трогателни жестови; но черната фигура, която ходѣше слѣдъ неѣ като сѣнка, отъ самото начало бѣше плашило за всички.

Почти една недѣля слѣдъ корабокрушението, единъ

рибаринъ донесе въ къщата на Инге едно санджаче съ богата инкрустация отъ металъ и съ надписъ съ златни букви «Елиза». Той го бѣше намѣрилъ на брѣга, гдѣто санджачето се бѣше заклѣщило между остритѣ жабни на една скала. Ехъ! какъ свѣтнѣхъ и се разиграхъ очитѣ на слугинята; съ каква горѣщина тя захванъ да жестикулира, като се стараше да обясни, че санджачето принадлежи на господарката ѝ!

И послѣдната бързинкомъ си протѣгна ржката да си вземе имуществото, което считаше за изгубено; тя съ растрѣперани ржци натисна потайната пружина и бѣднитѣ рибари извикахъ отъ ужасъ и вѣсторгъ при вида на лѣскавия герданъ и купна злато. Който обладава таква съкровища, той не може да бѣде обикновененъ смъртенъ; така си мислѣше всѣки отъ любителитѣ и съ страхъ глѣдащи рибари; но, когато тя съ тѣжна усмивка сложи на страна гердана и нѣкакъ си грижливо сгънати книжа, извади шѣпа жълтици и ги подаде на рибаритѣ; тѣ съ страхъ се споглѣдахъ и, единъ слѣдъ други, мълчишкомъ излѣзохъ изъ къщицата, — златото на морската магесница не трѣбваше да ги ввожда въ искушение.

На другия день дойде параходъ за спаситѣ се на острова и двѣтѣ жени напуснахъ къщицата на Инге. Златото, което рибарката намѣри на масата и което вѣроятно е оставила непознатата, добросѣвѣстно бѣше хвърлено въ морето, а къщичката основателно прѣгледана и прѣчистена; и когато слѣдъ много дена острова го не сполетѣ ни ураганъ, ни голѣмъ приливъ, ни въобще нищо злобѣщо, само тогава суевѣрния народецъ се осмѣли свободно да си въздъхне, догдѣто единъ пътъ отъ материка се нададохъ тѣпна зидари и захванъхъ съ весели пѣсни да зидѣтъ нѣщо си на голѣмата отвѣсна, падаща въ морето скала. И ето че слѣдъ нѣколко врѣме, тамъ горѣ се издигна малка, простичка, но гиздава къщица, която въ сравнение съ бѣднитѣ рибарски хижи изглѣждаше като малък дворецъ, кждѣто скоро се внесе блѣдна дѣвойка съ дълги тъмни коси и свѣркающа очи, заедно съ черното чудовище и съ една твърдъ спокойна и благоразумна, наглѣдъ прѣминнала, госпожа.

— Ело! Ело! се чуваше сега боязливъ гласъ отъ скалата, и тогава рибаритѣ знаехъ, че тя е навънъ всрѣдъ бурята и вѣтъра, и прѣпуска като вихъръ на кончето си или селюлѣ на вълнитѣ съ малка лодка и тѣ си говорѣхъ: — Черната Ела се развоюва; глѣдайте братя, ще имаме лоше врѣме!

И днесъ тя пакъ бѣше навънъ. Все по-трѣвожно се разнасяше вѣктъ: «Ело!» отъ скалата, все по-свирѣпо виеше вѣтърътъ; все по-често блѣстѣше мълнията, все по-беспокойно и по-бързо крачеше край брѣга Фелпкъ Норденъ; все по-често очитѣ му се обръцахъ къмъ морето. Нему се стори като че се чува плѣсканье на весла; но не, отъ другата страна се зачу внезапно оригинална мелодия.

— Това е тя! това е нейния мекъ и звуцекъ гласъ, който той съ вѣсторгъ слушаше, когато тя вечеръ облежаша на канарата пѣше своитѣ чудни пѣсни.

И скоро около него стоеше висока, величествена

фигура съ тъмна, просто скроена копринѣна рокля, безъ шапка, безъ ржквички, съ развѣяни около благородната ѝ глава маса естественни тъмни локони.

Тя излека се наведе главата въ видъ на поклонъ. Такава сжща се яви тя прѣдъ него за пръвъ пътъ, когато той замислено глѣдаше морето.

Вий тѣй сжщо обичате да наблюдавате морето? попита тя и като получи утвърдителенъ отговоръ, продължи съ мелодиченъ гласъ.

— Поглѣднѣте, какъ облацитѣ се каратъ съ морето. Какъ вѣтърътъ захваща тихичко да му шѣпне да се прѣдпазва. Грозно блѣснава мълнията на небото и най-послѣ разирената буря захваща да го шиба. така щото то захваща високо да исхвърля вълнитѣ си.

— Вие разглѣждате морето, като поетъ, азъ — като излѣдователъ, ѝ отговори тѣй.

— А нима излѣдованьето не е поезия? попита тя, — нѣ ли е поезия да откривамъ мировитѣ чудеса? нѣ ли е поезия да търсимъ първитѣ основи не битието?

— Да, за когото обладава поетична душа, за него най-сухото, най-нищожното творение ще се прѣобрази, — така сжщо и за тогова, който има около себе си подобна душа, прибави той, като мѣтна изразителенъ поглѣдъ въ голѣмитѣ ѝ, одушевени, просто-душни на него устрѣмени очи.

Отъ него врѣме тѣ често се виждахъ и бѣсѣдувахъ; но никога не се касаехъ до врѣзкитѣ, които ги свързвахъ съ вънкашния миръ. Той знаеше за неѣж само това, което му бѣше разказала рибарката Инге; тя отъ своя страна никога не го бѣше питала за фамилията му, званието му; тя се радваше, когато можеше се вглѣда въ дълбочината на всеотдаенъ му умъ; глѣдаше на възможността да си размѣнява мислитѣ съ благородния, високодаровития мжжъ, като на обогатѣване осамотения си отдаленъ животъ, и забравяше, че тя тѣй сжщо има велико, страстно сѣрдце, което лесно можеше пламнѣ, догдѣто на неѣж внезапно не слѣзе откровение, като лжтъ отъ ослѣпителна мълния.

И той подозираше, че го обичатъ. Пѣснитѣ ѝ намѣрвахъ силенъ отзивъ въ сѣрдцето му.

— Ахъ, за завиждане е сждбата на тогова, който се осмѣли да ѣж обича! Който смѣе да ѝ каже: «хайде съ мене и ми бжди жена!»

Какъ приличаше тя тука на усамотенитѣ скали, на които стоеше величествена, прѣкрасна, като една отъ жрицитѣ на Одина! Немислимо бѣше да си ѣж прѣдставимъ въ въздушна бална рокля, слѣдъ блѣстещия общественъ салонъ, окръжена съ глупави кавалери. Трѣпки го обземахъ при подобна мисль.

А ако той не се завърне въ къщи; ако той съ неѣж подъ ржка седне на първия параходъ, който се спрѣ на острова и прѣплава въ нѣкоя прѣкрасна отдалечена страна. Никой не може ги намѣри, никой нѣма да распитва за тѣхъ. . . .

Силно вълнение го обхващаше; той искаше да си простре ржката и да ѣж привлече къмъ себе си. Но веднага прѣдъ умственния му поглѣдъ се исправи малко бѣло сжщество; двѣ голѣми дѣтски довѣрчиви сини очи

го поглѣждахъ и срѣбренъ гласъ казваше: «азъ спокойна те пушамъ, мой Феликсе, ти ще ми останешъ вѣренъ».

И той се виждаше при смъртния одъръ, на който лежеше най-нѣжнага отъ майкитѣ и чуваше загасналъ гласъ, който му говорѣше:

— Ти, Феликсе, нѣма да оставишъ Мелита. Тя го е заслужила, заради мене и за това, че тя обича.

Феликсъ испусна тежка дълбока въздишка; той не смѣеше да поглѣдне тая, която съ своя мекъ, симпатиченъ гласъ, съ беспокойство питаше:

— Какво ви е, вий трѣперите, вне сте блѣди, жато смрътъ.

— Биватъ минути много по-горчиви отъ смъртъта, отговори той. Можете си прѣдстави какво е на сърдцето на птицата, която се стрѣми къмъ слънцето; но на която дѣте е вързало крака съ връвта, та щомъ дѣтето потегли връвта тя е длъжна да се върне на сѣнка и хладъ.

Тя го поглѣдна съ голѣмитѣ си сини очи и послѣ скоро издума: «Само орелътъ се издига къмъ слънцето, а той е достатъчно силенъ, да сжаса подобна връвъ и свободно да се извне въ въздуха.»

— А може ли човѣкъ да е щастливъ въ слънчевата свѣтлина, когато знае, че щастieto е издигнато надъ развалинитѣ на друго щастие?

(Слѣдва).

Послѣдствие на пустославието.

(Продължение и край).

— Възможно! псннишъ ли номера на файтона?

— Не! а ти?

— Тоже, не!

— Азъ ще отидѣмъ до къщата на банкiera, може да го намѣримъ изъ улицата, каза Иванъ и, като се облѣче, излѣзе; тя пакъ седна на стола, облѣчена въ богатото си облѣкло, съ страхъ и ужасъ въ сърдцето си.

Съпругътъ ѝ се завържи въ къщи по часа 7 сутринята, но не сполучи да намѣри украшението. Той съобщи за това на полицията, публикува въ вѣстникитѣ извѣстие, общавайки, че ще даде голѣми награди на оновова, който ще намѣри драгоцѣното украшение и ще имъ го прѣдаде; той навѣждѣ отиде, но никѣдъ неможа го намѣри. Довечера пакъ се довържи отчаянъ.

— Ти трѣбва да пратишъ едно писъмце до приятелката си, въ което да пише, че тъй като украшението нѣщо малко се развали, за туй го дадохме да го поправятъ. Така ще спечелимъ време за да мислимъ, какво да правимъ.

Г-жата написа веднага едно писмо и го испрати до приятелката си. Мишъ една седмица, но украшението не се намѣри; злощастния съпругъ отъ стѣсненieto си така бѣше застарѣлъ, като че измисляхъ още цѣли десетъ години отъ възрастъта му.

— Ние трѣбва да купимъ едно сжщо украшение, за да го дадемъ.

Другия день станяхъ и взехъ да обикалятъ

всичкитѣ столъчни златарници, за да намѣримъ подобното украшение, но никѣдъ не сполучихъ да намѣримъ.

Най-послѣ намѣрихъ и една малка златарница, въ която, обаче, имаше много и добри украшения. Тукъ тѣ като разглѣдахъ всичко, намѣрихъ, за щастие, едно украшение, което съ нищо се не различаваше отъ изгубеното и най-добрѣ се помѣстваше въ кутията му.

Послѣдната цѣна на туй украшение бѣше дваесе хиляди лева. Тѣ помолихъ златаря да не продаде украшението прѣди да минатъ 3 дена и си излѣзяхъ. Г-нъ Иванъ имаше осемъ хиляди лева, които му останяхъ отъ баща му; така щото бѣше нужно да намѣри още дванайсе хиляди лева, за да купи украшението. Захванъ, прочее, да взема на заемъ отъ едно лице хиляда лева, отъ друго петстотини, отъ трето—сто; издаде полици съ най-тѣжки и истрѣбителни условия; и пр. и пр. слѣдъ три дена, пълненъ съ ужасъ прѣдъ тъмното бѣдѣще и бѣдностьта; прѣдъ всичкитѣ физически лишения и морални мъки, които го очаквахъ въ бѣдѣще, исплати цѣната на украшението на златаря и като го взе, излѣзе като лудъ. Той подаде това на съпругата си, която, като го постави вътрѣ въ кутията, понесе го на приятелката си г-жа Марга. Тя ѝ каза:

— Ти трѣбваше по-рано да ми го повърнешъ, защото имахъ нужда отъ него.

За добра честь тя не отвори кутията, защото ако да ѝ отваряше и разбираше замѣната, то би ѝ имала като крадецъ.

Г-жа Анна въсприе херойски да се подложи на всичкитѣ лишения, за да се исплати страшниятъ имъ дългъ; тя исплати слугинята си и нае една малка къщичка въ една затѣтена улица. Всичкитѣ домашни работи тя сама ги извършваше; сама готвеше; сама миеше и переше. Всеки день, като се облѣчаше въ едно най-просто облѣкло, отиваше на пазаря, дѣто всичко пазаруваше строго; често продавачътъ ѝ гонеше, но тя никакъ не отстъпваше, за да не изгуби ни една стотинка.

Но и съпругътъ освѣнъ редовната си работа, имаше и други; така напр. прѣглѣждаше смѣткитѣ и теоритѣ на единъ търговецъ, а нощъ прѣписваше за дваесе и петъ стотинки всека страница.

Тоя животъ се продължи десетъ години. Накрая на тие години цѣлия дългъ бѣше вече исплатенъ; г-жа Анна бѣше застарѣла, но бѣше силна и пѣргава. Тя често, въ отсъствие на съпруга си, сѣдаше до прозореца и мислеше за бала, дѣто всици бѣхъ се очаровали отъ неѣжъ. Какво ли щеше да се случи, ако не изгубваше украшението? Колко е чудесенъ човѣшкия животъ? Колко измѣнения той съдържа? И най-позожната случка стига, за да истрѣби човѣка.

Една Недѣля г-жа Анна излѣзе на расходка, за да се почине отъ ежедневнитѣ трудове; ненадѣйно видѣ при себе си една госпожа, държеща за ръката едно дѣте. Тая жена бѣше приятелката ѝ г-жа Марга, която все бѣше хубава, красива и млада. Тя мисли:

да се приближи ли и да заговори съ нея? Да, именно сега, дѣто вече цѣлня борчъ е исплатенъ, та да ѝ раскаже за мъжитѣ и злощастнето ѝ.

— Добъръ день, г-жо. Марге, ѝ каза, като се приближи. Г-жа Марга не ѝ позна и много се въсхуди, какъ една публична жена, ѝ вика толкова приятелски!

— Не Ви познавамъ . . . Вие нима се излѣгахте! отговори тя.

— Не! азъ съмъ г-жа Анна, твоята приятелка!

— Ти ли си? ти ли си Анно? Злощастна жено, какво измѣнение станъ съ тебе!

— Да! азъ съмъ прѣкарала страшни дни, откога не се видѣхме; азъ много съмъ търпѣла . . . и всичко, зарадъ тебе!

— Зарадъ мене ли? какво хортувашъ?

— Помнишъ ли онуй украшение, дѣто ти ми зае, кога щѣхъ да отидъ на оня балъ, даденъ отъ банкера?

— Да, помнижъ, е че?

— Азъ бѣхъ изгубила онуй украшение. . .

— Какъ си го изгубила, когато ти си ми го повѣрила?

— Азъ ти повѣрихъ едно друго съвсѣмъ подобно съ твоего, ала не и същото; точно десетъ години сж се измѣнили, доклъ да неплатимъ дълга си за купеното украшение! Ти разбирашъ, че не бѣше за насъ лесно неплащането му! Най-послѣ ние сега чакъ се освободихме отъ борча си.

Г-жа Марга ѝ глѣдаше вторачено и рече:

— Ти казвашъ, че си купила едно диамандосано украшение, за да замѣстишъ моето, което бѣше изгубила?

— Да, и не узна ли това? Това бѣше съвсѣмъ подобно съ твоего; отговори г-жа Анна и се смѣеше тържествено.

Тогава г-жа Марга хванъ и двѣтъ рѣцъ на приятелката си, на рече:

— Злощастна Анно! Моето украшение, което бѣхъ ти заела, бѣше лъжливо! То струваше включително само петстотинъ лева.

Важно извѣстие.

Както виждатъ абонатитѣ и абонаткитѣ ни, «Домакинята, съ двата си послѣдни броеве, е направила голѣми улучшения и усъвършенствования; съ това тя е станъла вече най-подходящото списание на всѣка домакиня, най-необходимия съвѣтникъ на майкитѣ, най-искренния приятел на момитѣ, сир. най-пуждния и най-полезния ръководителъ на всѣка жена въ изпълнение своя мисия, било като майка, било като домакиня. А за да се направи това дирекцията ни не е съжалила нито разноски, нито трудъ, за да задоволи и удовлетвори читателкитѣ. Това сжщото ще продължава да прави и за нататѣкъ ти, като има даже прѣдъ видъ, щото отъ началото на идущата година да направи не само голѣми улучшения и подобрѣния, нъ и коренни прѣобразования, споредъ различнитѣ още нужди на абонаткитѣ, споредъ прѣдначертането на листа си и споредъ многогодишния си вече опитъ.

Иъ, при всичко това, Дирекцията съ голѣмо съ-

жаление забѣлѣзва, че, ако и да е измѣнжло вече отдавна първото полугодие, повечето отъ абонатитѣ и абонаткитѣ не сж си исплатили абонамента; на нѣкои отъ тѣхъ има още да дължатъ и за миналата година даже. За това и за да не се побърква по-нататѣкъ въ изпълнението на прѣдначертаната отъ дирекцията ни програма, и да се улесни на още по-редовното излизанье на списанието, което не малко страда отъ задържането на абонаментитѣ, умоляватъ се най-горѣщо всички неплативши до сега абонати и абонатки да побързатъ и внесатъ и тѣй малкия си абонаментъ или направо до Дирекцията ни, или да го плащатъ на първо поискване на агента ѝ г. Юрд. Из. Маровъ въ градоветѣ, прѣзъ които би миналъ той въ време на обиколката си.

Търсимъ още единъ агентъ.

Желающитѣ да заематъ тая длъжностъ, нека се отнесатъ до Дирекцията ни, като при това ни увѣдомитъ прѣдишната си служба, настоящата и условията, съ които приематъ да бждатъ агенти. Ако по настоящемъ сж агенти на нѣкое списание или вѣстникъ, трѣбва да ни съобщитъ на кое именно списание или вѣстникъ сж такива.

Корреспонденция.

Г-ца Марийка Т. Шепкалска, Руссе, поканва се отъ редакцията въ едно кратко време да внесе 11 70 лева, абонаментъ на списанието и Домакинята отъ 1 Януарий 96 год. до днесъ, или да повърне обратно броеветъ въ редакцията.

Съдържание:

Достоинството на женитѣ. — Технически школи за дивойкитѣ. — Биография на г-жа де Ларайетъ. — Елиза. — Послѣдствие на пусотослаието. — Важно извѣстие. — Корреспонденция. — Обявления.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медалъ въ I-то Българско земеделѣческо-Промисленно Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Анверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ имитация. Истинскитѣ сапунъ носи горната марка.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-И. станица — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	" 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	" 4.—
— на списанието съ притурката . . .	" 7.—
за странство — на списанието . . .	" 5.—
— на списанието съ притурката . . .	" 9.—

Отговорникъ: А. Петровъ

Всичко, що се отнася до списанието или притурката, испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, Всѣкакви обявления, отнасящи се до госпожи и господа приематъ се. Правото на записъ въ Т. II. стан. се плаща отдѣлно отъ абонамента.

Печатница Л. Нитче — Варна